

Tillsynsplan för miljöfarlig verksamhet 2023

Tillsynsplanen är framtagen i enlighet med 1 kap 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13).

Den kommunala nämnden har tillsynsansvar i enlighet med 26 kap 3 § tredje stycket Miljöbalken (MB) samt 2 kap 31 § miljötillsynsförordningen (2011:13). Tillsynsansvaret avser bland annat hantering av anmälan och tillsyn av miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap MB, avfallshantering enligt 15 kap MB, föroreningsskador enligt 10 kap MB som inte omfattas av länsstyrelsens ansvar, andra miljöskador enligt 10 kap 1 § MB om skadorna har förorsakats av en verksamhet eller åtgärd som den kommunala nämnden har tillsynsansvar för, vattentäkter som omfattas av tillståndsplikt som kommunen har föreskrivit, hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor enligt 14 kap MB i andra verksamheter än miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap MB utom den tillsyn som Kemikalieinspektionen utövar, samt tillsyn över flourerade växthusgaser i utrustning i motorfordon, flyg och tåg. Från och med oktober 2017 har länsstyrelsen överlämnat tillsynsansvaret för anmälningspliktiga vattenverksamheter enligt 11 kap MB och 19 § förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet med undantag inom kultur- och naturreservat som inte har prövats av kommunen samt anmälningar tillhörande tidigare tillståndspliktiga anläggningar som prövas av länsstyrelsen. Miljö- och hälsoskyddsnämnden (MHN) har delegerats det operativa tillsynsansvaret.

I Österåkers kommun finns 247 tillsynsobjekt i registret över miljöfarliga verksamheter. De miljöfarliga verksamheterna avser både tillståndspliktiga verksamheter, anmälningspliktiga verksamheter samt miljöfarliga yrkesmässiga verksamheter som inte är anmälningspliktiga. Av dessa är 5 st tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter (så kallade B-verksamheter), 48 st anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter (så kallade C-verksamheter) samt 194 st icke anmälningspliktiga (så kallade U-verksamheter). Utöver detta finns även 2 st lantbruk och cirka 120 st djurhållare (U-verksamheter).

Tillsynen fördelas på nio inspektörer som i olika omfattning arbetar även med hälsoskydd och livsmedel. Arbetet omfattar bland annat tillsyn, handläggning av inkommande ärenden, inventering och uppföljning av förorenade områden och enskilda avlopp, klagomål och rådgivning avseende miljöfarlig verksamhet.

Mål och strategiska nyckeltal

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fyra resultatmål som avser miljöfarlig verksamhet:

- Kundnöjdhet inom miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll samt avseende serveringstillstånd ska vara hög. Resultatmålet följs upp med indikatorn företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Miljö- och hälsoskydd - Totalt, NKI.
- Öka andelen godkända enskilda avlopp genom att utföra tillsyn. Resultatmålet följs upp med indikatorn antal fastigheter med enskilt avlopp där MHN har genomfört tillsyn.
- Minska den negativa påverkan av näringsläckage i vattenmiljön. Resultatmålet följs upp med indikatorn antal gödselanläggningar och gödselhantering där MHN genomfört tillsyn.

Förutom resultatet målet följer nämnden området genom de strategiska nyckeltalen tillstånd små avlopp, beslut om värmepump, beslut om kompostering av matavfall, slam och latrin och beslut om vattenverksamhet.

Behovsbedömning, finansiering och planerade aktiviteter

Tillsynen inom området finansieras av årsavgifter eller timavgifter. Ett antal tillsynsobjekt debiteras en fast årlig tillsynsavgift beräknad utifrån verksamhetens tillsynsbehov. För handläggning av anmälningar och ansökningar, tillsyn på icke anmälningspliktiga verksamheter, övrig tillsyn och befogade klagomålsärenden tas timavgift ut. Obefogade klagomålsärenden kan inte debiteras. För hantering av interna remisser och planarbete inom samhällsbyggnadsförvaltningen sker interndebitering. För hantering av remisser från andra myndigheter, rådgivning och information kan ingen avgift debiteras.

Enligt en modell för behovsutredning som tagits fram av Sveriges kommuner och Regioner (SKR) delas tillsynen in i olika grupper. Den styrda tillsynen omfattar grunduppdraget från staten. Där ingår tillstånds och anmälningspliktiga verksamheter. Den händelsestyrda tillsynen avser inkommande ärenden som måste hanteras. Där ingår anmälningar, ansökningar och klagomål. Den behovsprioriterade tillsynen styrs utifrån lokala förutsättningar, erfarenheter, riskanalyser och prioriteringar. Tillsynen sker utifrån ett bedömt behov antingen regelbundet eller i projektform med vissa tidsintervall. Där ingår till exempel inventeringar av olika slag och tillsyn på icke anmälningspliktiga verksamheter. Den skattefinansierade tillsynen avser tillsyn som inte går att finansiera med avgifter. Där ingår till exempel remisser från andra myndigheter, åtalsanmälningar, sanktionsavgifter och obefogade klagomål.

Fördelningen av tillsynen baseras på dels typ av tillsyn enligt SKR:s modell, branschens behov av tillsyn utifrån kända risker samt erfarenheter från tidigare tillsyn. Tillsyn bedrivs regelbundet på de tillståndspliktiga och anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheterna (B och C) och på de mellanstora avloppsreningsanläggningarna (dimensionerade för 25-200 personekvivalenter) samt på anläggningar med fast årlig avgift. På övriga verksamheter (U) bedrivs tillsyn vid klagomål eller i projektform utifrån bedömt behov.

Beräknad tidsåtgång för planerade tillsynsprojekt avser förberedelser, genomförande, inspektionsrapport och projektrapport. Eventuellt behov av uppföljning är inte medräknat i projekten utan ger extra tillsynstid utöver denna. I tiden för ”allmänt” under respektive tillsynsområde ingår bland annat interna ämnesspecifika möten, remisser, besvarande av frågor och externa remisser.

Kompetensutveckling och utbildning sker dels genom externa kurser och genom nätverksträffar och seminarier på länsstyrelsen och andra vägledande myndigheter samt genom samverkan med kommuner i närområdet. Miljö- och hälsoskyddsavdelningen deltar bland annat i nätverken SNO (Stockholm Nordost) och MSL (Miljösamverkan Stockholms län).

Tillsyn prioriteras på tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter (styrd tillsyn) och på verksamheter med årlig tillsynsavgift (behovsprioriterad tillsyn). Totalt uppgår antalet objekt till 80 stycken. Tillsynsintervallet varierar beroende på typ av verksamhet och verksamhetens omfattning. En viss tillsynsskuld förekommer från 2022 till följd av att tillsyn på 8 stycken tillsynsobjekt inte hanns med enligt planerat alternativt flyttades fram av andra anledningar. Tillsyn av dessa objekt kommer att prioriteras 2023.

Viss behovsprioriterad tillsyn som inte hanns med enligt planerat 2022 har flyttats fram och planeras 2023. Den tillsyn som ingår i den nationella strategin för miljöbalktillsynen kommer att prioriteras så att målen enligt strategin kan nås. Den tillsyn som ingår i strategin kommer att erhålla vägledning och i vissa fall samordnas genom nationella tillsynsprojekt innebär fördelar genom att tillsynsarbetet underlättas med hjälp av vägledning samt att tillsynen kan utföras med ökad samsyn och får en ökad acceptans hos verksamhetsutövarna.

Inom miljöskyddets tillsynsområde har vi under 2023 tillgång till cirka 7 tjänster. En tjänst motsvarar 1600 timmar vilket inkluderar tid för administrativt arbete, interna möten, kvalitetsarbete i form av digitalisering, blanketter, rutiner, webb, verksamhetsplanering och samordning.

På grund av föräldraledighet saknas drygt en halv tjänst som eventuellt kan ersättas med visstidsanställning (cirka 900 timmar). Utöver det så saknas ytterligare cirka en halv tjänst. En viss andel av de behov som redovisas har därför i nuläget inte kunnat fördelas på personalen.

Totalt sett är tillsynsbehovet 9378 timmar 2023. Varav 1510 timmar eventuellt kommer att behöva skjutas framåt på grund av brist på personal och resurser. I budgeten finns utrymme att anställa en visstidsanställt på cirka 900 timmar vilket motsvarar drygt en halv tjänst. Resterande behov är inte budgeterat.

För 2023 fördelas behovet på olika tillsynsområden enligt nedan, bild 1-8. I kolumnen för antal planerade tillsynsobjekt 2023 anges i vissa fall antalet ärenden som bedöms inkomma och handläggas istället för antal objekt.

Tillsynsområde	Grupp enligt SKR:s benämningar	Antal planerade tillsynsobjekt 2023	Behov i timmar 2023
Tillsyn miljöfarlig verksamhet			
Tillsyn 9, 10, 11, 12 kap miljöbalken			
Avgiftsbeslut och klassning	Skattefinansierad tillsyn		25
Framtagande av behovsutredning	Skattefinansierad tillsyn		60
Delsumma		0	85
Objekt med årsavgifter			
Margretelunds avloppsreningsverk B	Styrd tillsyn	1	64
Skärgårdstads avloppsreningsverk B	Styrd tillsyn	1	18
Rydbokrossen B	Styrd tillsyn	1	23
Sandkilsvägens panncentral B	Styrd tillsyn	1	30
Hacksta panncentral B	Styrd tillsyn	1	10
Brännbacken deponi C	Styrd tillsyn	1	26
Mellansjö avloppsreningsverk C	Styrd tillsyn	1	18
Linanäs avloppsreningsverk C	Styrd tillsyn	1	18
Roslagskulla avloppsreningsverk C	Styrd tillsyn	1	18
Rydbo avloppsreningsverk C	Styrd tillsyn	1	18
Finnhamn avloppsreningsverk C	Styrd tillsyn	1	9
Nässlingen avloppsreningsverk C	Styrd tillsyn	1	6
Energianläggning C	Styrd tillsyn	2	12
Fordonstvättar C	Styrd tillsyn	8	77
Drivmedelsförsäljning C	Styrd tillsyn	7	60
Drivmedelsförsäljning U	Behovsprioriterad tillsyn	5	60
Golfbanor U	Behovsprioriterad tillsyn	4	24
Avlopp 25-200 pe U	Behovsprioriterad tillsyn	24	140
Motorsportbana C	Styrd tillsyn	1	6
Skyttebanor C	Styrd tillsyn	2	12
Billackeraring C	Styrd tillsyn	4	40
Kemtvätt C	Styrd tillsyn	0	0
Brännbackens ÅVC C	Styrd tillsyn	1	30
DKLBC masshantering C	Styrd tillsyn	1	15
Avfall, lagring, sortering C	Styrd tillsyn	3	12
Ingmarsö Sjötjänst C	Styrd tillsyn	1	10
Tillverkning av plastprodukter U		2	12
Delsumma objekt med årsavgifter		77	768
Anmälan och tillsyn			
Anmälan nya C-anläggningar	Händelsestyrd tillsyn	10	150
Bussterminal U	Behovsprioriterad tillsyn	2	10
Dagvattenanläggningar C och U	Behovsprioriterad tillsyn	7	40
Vindkraftverk C	Styrd tillsyn	2	20
Lybab AB blåstring Verkstadsindustri C	Styrd tillsyn	1	10
Övrig tillsyn, U och tillfälliga C	Behovsprioriterad tillsyn	10	100
Tillbudsrapporter SSBF	Händelsestyrd tillsyn	10	40
Delsumma anmälan och tillsyn		42	370

Bild 1: Tid fördelat på olika tillsynsområden i form av tillsyn på fasta objekt och inkommande ärenden.

Tillsynsområde	Grupp enligt SKR:s benämningar	Antal planerade tillsynsobjekt 2023	Behov i timmar 2023
Tillsyn miljöfarlig verksamhet			
Tillsyn 9, 10, 11, 12 kap miljöbalken			
Projekt			
Marinor och varv miljötillsyn U	Behovsprioriterad tillsyn	7	70
Tandläkare U	Behovsprioriterad tillsyn	10	100
Dagvatten i tätorten U	Behovsprioriterad tillsyn		100
Dagvattentillsyn, parkeringsytor U	Behovsprioriterad tillsyn		0
Dagvattenhantering LOD inom dpl U	Behovsprioriterad tillsyn		100
Dagvatten konstgräsplaner U	Behovsprioriterad tillsyn	7	70
Bilverkstäder U	Behovsprioriterad tillsyn	26	100
Fordonstvättar bil, lastbil U	Behovsprioriterad tillsyn	11	100
Tillsyn industriområden U	Behovsprioriterad tillsyn	10	200
Gödsel djurhållare U	Behovsprioriterad tillsyn	5	200
Lantbruk U	Behovsprioriterad tillsyn	1	10
VOC-direktivet U	Behovsprioriterad tillsyn		0
Tillsyn bygg- och rivningsavfall U	Behovsprioriterad tillsyn		100
Masshantering U	Behovsprioriterad tillsyn		100
Miljövänligt båtägande	Skattefinansierad tillsyn		40
Biltvättardagen	Skattefinansierad tillsyn		0
Uppdatering av miljöbalkstillstånd B-anl	Skattefinansierad tillsyn		10
Energitillsyn U	Behovsprioriterad tillsyn		50
Växtskyddsmedel U	Behovsprioriterad tillsyn		100
Växtnäringsläckage jordbruk och djurhållning U	Behovsprioriterad tillsyn		200
Delsumma projekt		77	1 650

Bild 2: Tid fördelat på olika tillsynsområden i form av tillsynsprojekt på icke anmälningspliktiga verksamheter.

Tillsynsområde	Grupp enligt SKR:s benämningar	Antal planerade tillsynsobjekt 2023	Behov i timmar 2023
Tillsyn miljöfarlig verksamhet			
Tillsyn 9, 10, 11, 12 kap miljöbalken			
Föreerade områden			
Saneringsanmälan FMH 28 §	Händelsestyrd tillsyn		60
Upplysning MB 10 kap 11 §	Händelsestyrd tillsyn		30
PCB, anmälan sanering	Händelsestyrd tillsyn	3	15
Inventering MIFO fas 1	Skattefinansierad tillsyn		60
Utredning, riskbedömning och tillsyn	Skattefinansierad tillsyn		400
Tillsyn fasta objekt	Behovsprioriterad tillsyn	2	20
Gamla deponier	Behovsprioriterad tillsyn		200
Fd verksamheter med halogenerade lösningsmedel	Behovsprioriterad tillsyn		50
Fd handelsträdgårdar med bekämpningsmedel	Behovsprioriterad tillsyn		50
Masshantering på golfbanor	Behovsprioriterad tillsyn		0
Föreläggande hamnar och båtupptälningsplatser	Behovsprioriterad tillsyn		100
Uppföljning av åtgärdsplan & egenkontroll marinor	Behovsprioriterad tillsyn		100
Ledningskollen	Behovsprioriterad tillsyn		80
SBF internt	Skattefinansierad tillsyn		30
Handlingsplan FO	Skattefinansierad tillsyn		100
Uppdatering ebh-databasen och intern karta	Skattefinansierad tillsyn		30
Arkivering av gamla ärenden	Skattefinansierad tillsyn		50
Kurs, konferen, samverkan, TVL avseende FO	Skattefinansierad tillsyn		60
Miljösamverkan Stockholms län	Skattefinansierad tillsyn		25
Allmänt FO	Skattefinansierad tillsyn		150
Delsumma föreerade områden		5	1 610

Bild 3: Tid fördelat på olika tillsynsområden i form av föreerade områden.

Tillsynsområde	Grupp enligt SKR:s benämningar	Antal planerade tillsynsobjekt 2023	Behov i timmar 2023
Tillsyn miljöfarlig verksamhet			
Tillsyn 9, 10, 11, 12 kap miljöbalken			
Vattenverksamhet			
Anmälan vattenverksamhet & upplägg muddermassor	Händelsestyrd tillsyn		250
Tillsyn	Händelsestyrd tillsyn		40
Vattenuttag	Skattefinansierad tillsyn		5
Klagomål	Händelsestyrd tillsyn		30
Kurs, konferens & samverkan vatten och strandskydd	Skattefinansierad tillsyn		30
Allmänt vattenverksamhet	Skattefinansierad tillsyn		80
Delsumma vattenverksamhet		0	435

Bild 4: Tid fördelat på olika tillsynsområden i form av vattenverksamhet.

Tillsynsområde	Grupp enligt SKR:s benämningar	Antal planerade tillsynsobjekt 2023	Behov i timmar 2023
Tillsyn miljöfarlig verksamhet			
Tillsyn 9, 10, 11, 12 kap miljöbalken			
Miljöskydd gemensamt			
Tillbud och olyckor	Händelsestyrd tillsyn		100
Klagomål miljöskydd inkl lantbruk	Händelsestyrd tillsyn		150
Dagvattenstrategin uppdatering	Skattefinansierad tillsyn		15
Detaljplaner och fysisk planering avseende miljöskydd & FO	Händelsestyrd tillsyn		80
Bygglövsremisser och samråd avseende miljöskydd & FO	Händelsestyrd tillsyn		80
Kurs, konferens, samverkan, TVL avseende miljöskydd	Skattefinansierad tillsyn		150
Miljösamverkan Stockholms län miljöskydd	Skattefinansierad tillsyn		50
Allmänt miljöskydd	Skattefinansierad tillsyn		675
Delsumma Miljöskydd gemensamt		0	1300
Summa tid miljöfarlig verksamhet		236	6 218

Bild 5: Tid fördelat på olika tillsynsområden i form av gemensamt miljöskydd och summering av total tid för den tillsyn av miljöfarlig verksamhet som redovisas i bild 1-5.

Tillsynsområde	Grupp enligt SKR:s benämningar	Antal planerade tillsynsobjekt 2023	Behov i timmar 2023
Tillsyn miljöfarlig verksamhet			
Tillsyn 9, 10, 11, 12 kap miljöbalken			
Små avlopp			
Ansökningar, anmälningar avlopp	Händelsestyrd tillsyn		700
Tillsyn av små avlopp	Behovsprioriterad tillsyn	200	600
Uppföljning äldre avloppstillsyn	Behovsprioriterad tillsyn	10	60
Uppdatering av tillsynsmetodik	Skattefinansierad tillsyn		20
Avlopp 5-25 pe	Behovsprioriterad tillsyn	10	20
Tillsynsregister	Skattefinansierad tillsyn		50
Bygglövsremisser och samråd avseende enskild VA	Skattefinansierad tillsyn		180
Uppföljning av avvikelse från slamentr.	Händelsestyrd tillsyn		10
Klagomål avlopp	Händelsestyrd tillsyn		50
Kurs, konferens avseende enskilt vatten & avlopp	Skattefinansierad tillsyn		40
Allmänt små vatten och avlopp	Skattefinansierad tillsyn		300
Summa tid enskilt VA		220	2030

Bild 6: Tid fördelat på olika tillsynsområden i form av enskilt vatten och avlopp.

Tillsynsområde	Grupp enligt SKR:s benämningar	Antal planerade tillsynsobjekt 2023	Behov i timmar 2023
Tillsyn 14,15 kap miljöbalken			
Kemiska produkter och avfall			
Värmepumpar anmälan	Händelsestyrd tillsyn		50
Oljecisterner	Händelsestyrd tillsyn		10
Ansökan bekämpningsmedelsanvändning	Händelsestyrd tillsyn		25
CFC årlig rapportering	Styrd tillsyn		30
Ansökan kompost hushållsavfall	Händelsestyrd tillsyn		15
Anmälan latrinkompostering	Händelsestyrd tillsyn		10
Anmälan annan toalett än WC	Händelsestyrd tillsyn		5
Anm.utökat slamsugningsintervall	Händelsestyrd tillsyn		5
Anmälan eget omhändertagande av slam	Händelsestyrd tillsyn		5
Remiss avfallstransportörer från Lst	Skattefinansierad tillsyn		5
Avfallsprojekt enl Avfallsplanen	Skattefinansierad tillsyn		10
Avfallsföreskrifter, avfallsplan, avfallstaxa	Skattefinansierad tillsyn		20
Tillsyn av hushållsnära insamling av förpackningar & tidningar	Behovsprioriterad tillsyn		25
Tillsyn av insamling av matavfall	Behovsprioriterad tillsyn		100
Tillsyn "skrotsamlartomter" enl lista	Behovsprioriterad tillsyn		100
Vrak och dumpade båtar	Behovsprioriterad tillsyn		50
Anteckningsskyldighet och rapportering av FA	Behovsprioriterad tillsyn		100
Tillsyn av egen kompostering av latrin från torra toaletter	Behovsprioriterad tillsyn		10
Tillsyn av egen kompostering av WC-slam	Behovsprioriterad tillsyn		10
Insamling av FA i "Samlaren"	Behovsprioriterad tillsyn		20
Återvinningscentraler	Behovsprioriterad tillsyn		0
Tillsyn insamling av avfall med producentansvar	Behovsprioriterad tillsyn		0
Avfallstransporter	Behovsprioriterad tillsyn		20
Illegal avfallshandling	Behovsprioriterad tillsyn		100
Anteckningsskyldighet avfall	Behovsprioriterad tillsyn		10
Tillsyn förpackningar i butiker	Behovsprioriterad tillsyn		100
ABP (riskavfall smitta)	Behovsprioriterad tillsyn		0
Klagomål inkl nedskräpning	Händelsestyrd tillsyn		130
Kurs, konferens, kunskapsinhämtning	Skattefinansierad tillsyn		10
Allmänt kemiska produkter och avfall	Skattefinansierad tillsyn		40
Summa tid Kemiska produkter och avfall		0	1015

Bild 7: Tid fördelat på olika tillsynsområden i form av kemiska produkter och avfall.

Tillsynsområde	Grupp enligt SKR:s benämningar	Antal planerade tillsynsobjekt 2023	Behov i timmar 2023
Tillsyn 5, 7, 8 kap miljöbalken			
MKN, vatten och natur			
Vattenförvaltning, åtgärdsplaner, havssplanering	Skattefinansierad tillsyn		20
Miljöövervakning luft- & vattenvårdsförbund	Skattefinansierad tillsyn		20
Miljöövervakn. hantering av provresultat	Skattefinansierad tillsyn		15
Tillsyn kommunala naturreservat	Behovsprioriterad tillsyn		10
Strandkyddsremisser	Händelsestyrd tillsyn		50
Invasiva främmande arter	Händelsestyrd tillsyn		0
Summa tid Vatten och natur		0	115
Summa tid Miljöskydd		456	9378

Bild 8: Tid fördelat på olika tillsynsområden i form av MKN, vatten och natur samt summering av total tid för den miljöskyddstillsyn som redovisas i bild 1-8.

Nationell strategi för miljöbalkstillsynen

Under 2021 tog Naturvårdsverket tillsammans med övriga centrala tillsynsvägledande myndigheter fram en nationell strategi för miljöbalkstillsynen. Syftet med strategin är att skapa en mer enhetlig och effektiv tillsyn. Strategin innehåller sex prioriterade fokusområden: Natur, artskydd och områdesskydd; Vattenverksamhet; Miljöfarlig verksamhet; Förorenade områden; Hälsoskydd; Avfall. Inom varje område har särskilda tillsynsaktiviteter pekats ut.

Tillsynsplanen är framtagen med hänsyn till den nationella strategin och samtliga fokusområden ingår i tillsynsplanen för 2023. En mer utförlig beskrivning av den nationella strategin för miljöbalkstillsynen och hur den har beaktats i tillsynsplaneringen finns beskrivet i dokumentet ”Behovsutredning MB, år 2023”.

Datum: 2023-01-17 (KL), 2023-01-17 (ML)